

Kozwa Mangwele ya COVID-19: Bilenge ya mibu 12-17

Sanza ya Mitano 2021

Pfizer-BioNTech eza mangwele moko kaka endimami mpona bilenge ya mibu 12-17. Boyangeli ekambaka nsango etali Bilei mpe Bankisi (FDA) na Etats-Unis apesi nzela mpo mangwele ya Pfizer-BioNTech epesama na mbangu mbangu mpe esalaka makasi mpenza mpe epesaka te mitungusi ya mpasi na nzoto oyo elandaka na nsima. Mangwele oyo esengaka bantonga mibale, oyo epesamaka nsima ya poso misato kolanda ba ntonga ya liboso ya mibale. Soki libaku ezali, ntonga ya mibale esengeli kozwama kaka na esika ya kopesa mangwele oyo ozwaki ngonga ya liboso. Mpona koyeba esika okoki kozwa mangwele ya Pfizer-BioNTech, kende na: <https://www.main.gov/covid19/vaccines> to benga 1-888-445-4111.

Ndingisa ya moboti to mobokoli esengami mpona bilenge oyo bazali na mibu 12-17.

- Baboti to babokoli bakoki kopesa ndingisa na balolenge mibale:
  1. Na telefone na motatoli oyo azali koyoka na nzela ya telefone, ndenge esika ya kozwa mangwele ebongisami
  2. Na kopesa ndingisa na nkasa na makomi ya loboko to na nkasa likolo ya ordinateur.
- Bisika nyonso bazwaka mangwele basimbaka nkasa ya kopesa ndingisa. Landa malako oyo epesami na esika bazwaka mangwele mpo otinda nkasa ya ndingisa na yo.
- Bato mosusu oyo bakokisi nanu te mibu 18 bakoki kopesa ndingisa bango moko mpona kozwa mangwele. Mpona koyeba makambo mosusu, okoki kokende na: <https://www.main.gov/covid19/vaccines/public-faq>.
- Toli epesami nkasi esengami te, ete moboti to mobokoli azala ntango mangwele ezopesama. Bilenge oyo DHHS ayangelaka basengeli bazala elongo na mosali moko oyo asalaka na ebongiseli moko ya kosalisa bato to moboti moko, longola na bisika ya kopesa mangwele na biteyelo, esika elendisami, nkasi esengami te, ete moboti to mosali moko azala kuna.
- Soki likoki ezali, elenge asengeli komema mokanda moko ya identité ntango azali kokende na bokutani na ye. Soki mokanda komikitola ezangi, baboti to babokoli bakoki kotatola ete mangwele ekoki kopesama.

Mangwele epesamaka ya ofele. Boyangeli ya etuka ekofutela yo mangwele na yo. Bakofutisa yo te mpe bakotindela yo te facture, nkasi mopesi-mangwele na yo akoki kosenga bansango ya assurance na yo mpona kobongisa facture ya mangwele opesami. Mokambi asengeli mpe te kofutisa yo soki lisalisi ya monganga esuki kaka mpona kozwa mangwele.

Mibembo ya ofele ezali. Bafandi ya Maine baoyo bazali te na transport ya malonga bakoki kosenga motuka ya ofele mpona kokende na bokutani na bango ya mangwele, yango etali mpe bilenge ya mibu 12-17. Osengeli kokanga bokutani ya mangwele liboso, mpe na nsima okoki kokanga esika na motuka na kobengaka nimero 1-855-608-5172 (Mokolo ya Yambo kino ya Poso, 7:00 na ntongo kino na 16h) **soki moke bangonga 48 liboso** ya ngonga ya bokutani. Esengeli ete oyebisa mokambi liboso okende na bokutani na yo soki moboti to mobokoli moko ekozala elongo na yo. Mpona kosalela mosala oyo ya mibembo bilenge ya mibu 12-15 **basengeli** kozala elongo na moboti moko to mobokoli andimami na mibeko longola kaka soki moboti/mobokoli andimami na mibeko atyaki maboko na mokanda oyo ezali kopesa ndingisa ya komema elenge ye moko. Baboti to babokoli basengeli **te** kokende elongo na bilenge bazali na mibu 16 mpe 17 na bokutani na bango. Mosala oyo ya mibembo ezali te mpona mangwele bazwaka na kati ya mituka.

Mangwele nini endimami sika oyo mpona bilenge ya mibu 12-17?

Sika oyo, **kaka** mangwele ya Pfizer-BioNTech endimami na FDA mpo basalela yango na noki noki mpona bato oyo bazali na mibu 12-17.

Mangwele ya Moderna na Johnson & Johnson (J&J)/Janssen endimami nanu te na kopesama na bato oyo bakokisi nanu te mibu 18, kasi bazotalela yango mpo bandima yango na mikolo ezoya.

Nani akoki kozwa mangwele ya COVID-19?

Kozwa mangwele eza lolenge ya malamu koleka ya komibatela mpo ozwa te COVID-19. Kozwa mangwele ezali liponi na yo. Soki ondimi kozwa mangwele, osengeli koyebisa mopesi-mangwele soki:

- Eyebani ete ozalaka na buyibuyi mpe na mokosa ya makasi
- Ozali na fievre
- Ozali na bokono ya makila to omelaka bankisi mpo makila na yo ekangama te
- Ebongiseli na kati ya nzoto oyo ebatelaka kolongono na yo ya nzoto ebebi to omelaka bankisi oyo epeksaka nzoto na yo ezala konlogono.
- Ozali na zemi, ozomeka kozwa zemi, to ozomelisa mwana
- Osi ozui mangwele mosusu ya COVID-19

Osengeli kosolola na mopesi-mangwele nayo soki ozwi buyibuyi mpe na mokosa ya makasi nsima ya kozwa ntonga ya liboso ya mangwele ya Pfizer-BioNTech to soki ata eloko moko na kati ya mangwele ozui epesi yo mpasi na nzoto na nsima ya kozwa mangwele liboso ozwa ntonga ya mibale.

Nini ezali na kati ya mangwele ya COVID-19?

Mangwele ya Pfizer-BioNTech ezali na eloko ya bomoi ya RNA (mRNA) elongo na mafuta, mungwa, mpe sukali mpona kobatela eteni ya mangwele oyo esalaka mpe kosalisa yango esala malamu na nzoto na yo. Ezali te na virisi ya COVID-19 ya bomoi, to biloko oyo ebatelaka yo to biloko mosusu. Okoki te kobela COVID-19 mpo ozwa mangwele.

Nini ekosalema nsima ya kozwa mangwele?

Ekosenga ozela miniti 15 kino 30 liboso ya kolongwa na esika bapesaka mangwele mpo basunga yo soki obandi ko zala na buyibuyi mpe na mokosa to mikakatano mosusu. Ntango ozozela, okoki kotia maboko na rapore v-libateli mpo na kolimbola mikakatano nyonso mpe kozwa bokundweli mpona ntonga ya mibale: vsafe.cdc.gov.

Bato mingi bazali na mikakatano oyo ezosala banda mokolo moko kino na misato nsima ya kozwa mangwele. Mikakatano emonanaka mingi ezali kolemba, mpasi na misisa, mpasi na loboko esika batyaki ntonga, fievre, moto mpasi, malili, mposa ya kosanza, kozanga. Eza bilembo ezomonisa ete mangwele eza na kosala. Soki bilembo nayo esili te na nsima ya mikolo misato to minei, benga monganga to lopitalo na yo. Yo to mopes - mangwele bokoki kolobela mikakatano ya mangwele na Ebongiseli ya Kolobela Mikakatano ya Mangwele (VAERS): vaers.hhs.gov/reportevent.html.

Benga 911 soki ozali na buyibuyi mpe na mokosa nsima ya kolongwa na lopitalo. Bilembo ya buyibuyi mpe na mokosa ekoki kozala kopema na mpasi, kovimba na elongi to na mongongo, motema ezobeta noki, mwa kovimba na nzoto mobimba, kizunguzungu, mpe kolemba.

Kobosana te kozwa bokutani mpona ntonga na yo ya mibale. Ekosenga ozonga nsima ya baposo misato mpo ozwa ntonga ya mibale.

Nsima ya kozwa mangwele, koba kolata masque, tikala na ntaka ya makolo motoba (bametre mibale) mosika na bato mosusu, mpe boyaa koyangana na bato mpona kobatela bato oyo nainu te bazwi mangwele. Ekozwa baposo mibale nsima ya kozwa ntonga ya mibale ya mangwele ya Pfizer-BioNTech mpo ozwa matomba mobimba na COVID-19.

Kende na www.maine.gov/covid19/vaccines mpona koyeba makambo misusu.

Okoki mpe kobenga nimero ya Lisalisi ya Mboka ya COVID-19: 1-888-445-4111.